

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı İbrahim Yumaklı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 06.10.2026

Av. Mahmut TANAL
YENİ Parti Şanlıurfa Milletvekili

Tarım ve Orman Bakanlığının 2024 yılı verilerine göre Şanlıurfa'da 2.200.695 dekar alanda 180.067 ton Antep fıstığı üretilmiş; Şanlıurfa tek başına Türkiye üretiminin yaklaşık yüzde 47'sini gerçekleştirmiştir.

Bakanlığınızca hazırlanan Antep Fıstığı Sektör Politika Belgesi 2025-2029 sektörün Türkiye genelindeki mevcut durumunu, sorunlarını ve gelecek politikalarını ortaya koymaktadır. Ancak Türkiye Antep fıstığı üretiminin yaklaşık yarısını tek başına karşılayan Şanlıurfa'nın üretimden araştırmaya, iklim risklerinden sulamaya, hasat sonrası kayıplardan işleme ve pazarlamaya kadar bütün değer zincirini uzun vadeli ve ölçülebilir hedeflerle ele alan müstakil bir planlamaya ihtiyaç duyup duymadığı ayrıca değerlendirilmelidir.

Anayasa'nın 45'inci ve 166'ncı maddeleri uyarınca tarımsal üretimin geliştirilmesi, üreticinin korunması ve kaynakların planlı ve verimli kullanılması devletin sorumluluğundadır. Şanlıurfa'nın üretim gücünün bilimsel araştırma, verimlilik, katma değer ve üretici gelirine dönüştürülmesi için uzun vadeli ve kurumlar arası bir yol haritasının oluşturulması önem taşımaktadır.

Bu bağlamda;

1. Bakanlığınızın Şanlıurfa'ya özgü, Antep fıstığı üretiminden araştırma, sulama, işleme ve pazarlamaya kadar bütün değer zincirini kapsayan müstakil bir master planı veya eylem planı bulunmakta mıdır? Bulunuyorsa planın dönemi, bütçesi, ölçülebilir hedefleri ve bugüne kadarki gerçekleşme oranı nedir?
2. Böyle bir plan bulunmuyorsa 2027-2035 dönemini kapsayacak bir "Şanlıurfa Antep Fıstığı Master Planı" hazırlanması Bakanlığınızca değerlendirilecek midir? Değerlendirilecekse çalışmanın başlatılması ve tamamlanması için öngörülen takvim ile sorumlu birim hangisidir?
3. Hazırlanacak plan kapsamında Şanlıurfa'nın 13 ilçesi için üretim alanı, ağaç varlığı, çeşit ve anaç yapısı, sulu-kuru üretim, verim, periyodisite, hastalık ve zararlılar ile kuraklık ve sıcaklık risklerini birlikte gösteren ilçe bazlı üretim ve risk haritası oluşturulacak mıdır?
4. Planda 2030 ve 2035 yılları için dekar ve ağaç başına verimin artırılması, periyodisitenin azaltılması, su tasarruflu sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, kuraklık ve yüksek sıcaklığa dayanıklı çeşit ve anaçların geliştirilmesi ile erken uyarı ve biyolojik mücadele sistemlerinin yaygınlaştırılmasına ilişkin sayısal hedefler belirlenecek midir?

5. Şanlıurfa'da Antep fıstığı konusunda müstakil bir araştırma enstitüsü veya ihtisas araştırma merkezi kurulması; GAP Tarımsal Araştırma Enstitüsü ve Tektek Araştırma İstasyonunun araştırmacı, laboratuvar ve arazi kapasitesinin artırılması ile Harran Üniversitesiyle ortak uzun süreli AR-GE programlarının oluşturulması master plan kapsamında değerlendirilecek midir?
6. Master planda hasat ve hasat sonrası kayıpların azaltılması, aflatoksin ve pestisit riskinin düşürülmesi, ürünün izlenebilirliğinin sağlanması, modern kurutma ve depolama altyapısının geliştirilmesi için ölçülebilir hedeflere yer verilecek midir?
7. Antep fıstığının Şanlıurfa'da işlenmesi ve katma değerli ürüne dönüştürülmesi, üretici örgütlerinin güçlendirilmesi, lisanslı depoculuk, markalaşma ve ihracat kapasitesinin artırılması amacıyla Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı, GAP Bölge Kalkınma İdaresi, Şanlıurfa Valiliği, Harran Üniversitesi, yerel yönetimler, meslek kuruluşları ve üretici örgütlerini kapsayan kurumlar arası bir koordinasyon mekanizması oluşturulacak mıdır?
8. Master planın hazırlanması hâlinde her hedef için sorumlu kurum, yatırım tutarı, finansman kaynağı, başlangıç ve tamamlanma tarihi ile performans göstergeleri ayrı ayrı belirlenecek ve gerçekleşme sonuçları yıllık olarak kamuoyuna açıklanacak mıdır?